

**UCHWAŁA NR LVIII/525/2024
RADY GMINY BLIZANÓW**

z dnia 25 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Blizanów na lata 2024-2030

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zmianami) art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 poz. 2123) oraz § 2 ust. 1 pkt 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480) Rada Gminy w Blizanowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Blizanów na lata 2024-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Sprawozdanie z realizacji Programu Wójt Gminy Blizanów przedstawi Radzie Gminy w Blizanowie do dnia 30 kwietnia za rok poprzedni.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy w Blizanowie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Blizanów

Jan Wojtyła

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO GMINY BLIZANÓW NA LATA 2024 – 2030

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **ustawie** – rozumie się przez to ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2123);
- 2) **osobie z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:**
 - a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychiatryczne),
 - b) upośledzonej umysłowo,
 - c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym;
- 3) **Gminie** - rozumie się przez to Gminę Blizanów;
- 4) **organizacjach** - rozumie się przez to:
 - a) organizacje pozarządowe, w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
 - b) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
 - c) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- 5) **dotacjach** – rozumie się przez to dotacje celowe w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1) lit. e) oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity: Dz.U. 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

§ 2. Celem Programu jest ustalenie priorytetowych dla Gminy działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego służących ograniczeniu występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, zapewnieniu dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz poprawie jakości życia mieszkańców gminy Blizanów z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich.

§ 3. 1. Realizatorami Programu są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie
- 2) Placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,

§ 4. W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również organizacje, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

§ 5. 1. Gmina Blizanów nie dysponuje stacjonarnymi placówkami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Jednakże brak rejonizacji w tym zakresie stwarza pacjentom możliwość leczenia się w dowolnej placówce na terenie całego powiatu.

2. Podmioty zapewniające dostęp do usług medycznych osobom z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Kaliskim.

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu
- 3) Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opatówku
- 4) Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Blizanowie
- 5) Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu
- 6) Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie
- 7) Publiczne i niepubliczne zakłady opieki na terenie poszczególnych gmin powiatu Kaliskiego
- 8) Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie
- 9) Dom Pomocy Społecznej w Liskowie
- 10) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Koźminku
- 11) Gminne Towarzystwo Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Liskowie
- 12) Wiejskie Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „RAZEM ŁATWIEJ” w Koźminku
- 13) Stowarzyszenie Dzieci Specjalnej Troski w Mycielinie
- 14) Zakład Aktywności Zawodowej „SWOBODA”
- 15) Centrum Diagnozy i Terapii Zaburzeń Rozwoju w Konsylium w Kaliszu
- 16) Karan Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Kaliszu
- 17) Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii Karan w Kaliszu

Rozdział 2.

Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego

§ 6. 1 W Polsce, zmiany społeczno-ekonomiczne ostatnich dziesięcioleci pogłębiły takie zagrożenia dla zdrowia psychicznego jak: bieda, brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, socjalnego i zdrowotnego. Przyczyniło się to do wzrastającej z roku na rok liczby zaburzeń psychicznych rejestrowanych w lecznictwie ambulatoryjnym oraz stacjonarnym. Podstawowym wskaźnikiem stanu zdrowia psychicznego Polaków jest rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych, rejestrowanych w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym także związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków i leków.

2. Obecnie jedną z grup szczególnie narażoną na różnego rodzaju czynniki psychospołeczne wynikające ze stresu, narastającej przemocy, dostępu do narkotyków, dopalaczy, alkoholu czy kłopotów ze znalezieniem pracy jest młodzież.

3. Rada Ministrów w rozporządzeniu z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 wskazuje, że problem zaburzeń i chorób psychicznych stał się szczególnie istotny w ostatnich latach. Do wzrostu rozpowszechnienia problemów psychicznych przyczyniła się epidemia COVID-19 oraz konieczność czasowego wprowadzenia ograniczeń z nią związanych. Obecnie kolejnym wyzwaniem są negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego wynikające z wojny toczącej się w Ukrainie oraz konieczność zapewnienia właściwego wsparcia dla osób dotkniętych tym konfliktem.

4. Zadania dla samorządów lokalnych w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego prócz Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego zostały określone w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2123);

- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

§ 7.1 Na potrzeby niniejszego Programu, przeprowadzono diagnozę środowiska lokalnego. Celem diagnozy było określenie liczby osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Współzależnienia oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Blizanów oraz liczby dzieci, które skorzystały ze wsparcia psychologa w Zespołach Szkół, będących w obszarze zagrożenia zdrowia psychicznego, wykluczenia społecznego spowodowanego stanem zdrowia czy przeżywających kryzys. Dane statystyczne za lata 2018-2023.

Tabela nr 1.

Lata	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób/mieszkańców gminy- ogółem	9981	10021	10021	10020	9992	9917
Liczba rodzin, korzystających z pomocy społecznej, w których występowała niepełnosprawność	53	48	50	48	42	43
Liczba osób korzystających ze wsparcia DPS	13	15	14	13	14	17
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występował alkoholizm	4	4	5	3	2	6
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występowała narkomania	0	1	1	0	0	0
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	16	18	18	26	29	21
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego	0	0	0	0	1	1
Liczba założonych procedur Niebieskie Karty	16	8	11	4	9	6
Liczba dzieci, które skorzystały ze wsparcia psychologa w szkole	59	66	58	318	350	344

Dane statystyczne z USC Urzędu Gminy w Blizanowie.

Dane statystyczne z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blizanowie.

Dane statystyczne z Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Blizanowie.

Dane statystyczne z Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Współzależnienia w Blizanowie.

Dane statystyczne z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Gminy Blizanowie.

Dane statystyczne szkół znajdujących się na terenie Gminy Blizanów.

2. Jak wskazują powyższe dane statystyczne, istnieje grupa osób wymagających wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego oraz wsparcia psychologicznego mieszkańców Gminy Blizanów. Występuje zatem konieczność podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców gminy w tym zakresie – wsparcia systemowego, angażującego instytucje z terenu gminy do podjęcia inicjatyw i działań skupiających się w tym obszarze.

Rozdział 3.

Zestawienie celów, działań, wskaźników, realizatorów

§ 8. Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Zadania	Forma realizacji	Podmiot Realizujący	Wskaźniki monitorujące
promocja zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia	rozdawanie ulotek- akcje promujące ochronę zdrowia	GOPS Blizanów – pracownicy socjalni, asystent rodziny	Ilość ulotek
zapobieganie zaburzeniom psychicznym	1.wskazywanie możliwości wsparcia psychiatrycznego mieszkańcom gminy 2.działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 3.działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	GOPS Blizanów – pracownicy socjalni, asystent rodziny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Ilość porad Liczba wniosków, które wpłynęły do PRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego Liczba osób, które odbyły terapię odwykową Liczba osób, które uczestniczą w spotkaniach AA Liczba założonych procedur Niebieskie Karty
Kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji	zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy Blizanów poprzez usługi opiekuńcze specjalistyczne	GOPS Blizanów	Ilość osób korzystających z usług

§ 9. Cel szczegółowy: udzielenie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

Zadania	Forma realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki monitorujące
Zapewnienie wsparcia specjalistycznego	Diagnoza , terapia zgodnie z zakresem	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia

dzieciom i uczniom z uwzględnieniem ich zróżnicowania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzicom oraz nauczycielom przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli	działania placówki. Wsparcie rodziców i opiekunów.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opatówku	
Udzielenie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i uczniom z uwzględnieniem ich zróżnicowania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Opracowanie IPET-ów, Analiza potrzeb ucznia, Działanie pedagoga, psychologa, terapeutów i specjalistów (pozostałych)	Szkoły Podstawowe i przedszkola na terenie Gminy Blizanów	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia

Rozdział 4.

Finansowanie Programu

§ 10. Program jest finansowany ze środków budżetu Gminy Blizanów. W finansowaniu realizacji celów i zadań Programu mogą uczestniczyć również inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu (Narodowy Fundusz Zdrowia, świadczeniodawcy usług medycznych). Zakłada się także możliwość pozyskania dotacji oraz środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej.

Rozdział 5.

Koordinacja i monitoring Programu

§ 11. 1. Podmioty realizujące Program przesyłają Wójtowi Gminy Blizanów w terminie do dnia 31 marca roczne sprawozdania z wykonania zadań objętych Programem w roku poprzednim. Sprawozdania powinny zawierać odniesienie do wskaźników, o których mowa w Rozdziale 3 Programu.

2. Do 30 kwietnia Wójt przedstawi Radzie Gminy w Blizanowie sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu za rok poprzedni.

Rozdział 6

Rezultaty Programu, jej odbiorcy i terminy realizacji

§ 12. W wyniku realizacji założonych celów, przewiduje się, że zostaną osiągnięte następujące rezultaty:

- 1) wzrost skuteczność w przeciwdziałaniu chorobom psychicznym;
- 2) wzrost świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) wzrost świadomości społecznej w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami;
- 4) polepszenie sytuacji bytowej, zdrowotnej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

§ 13. Odbiorcy Programu

1. Odbiorcami Programu będą mieszkańcy Gminy Blizanów dotknięci problemem zaburzeń psychicznych.
2. Odbiorcami Programu będą mieszkańcy Gminy objęci działaniami promocyjnymi i prewencyjnymi w zapobieganiu chorobom psychicznym.

§ 14. Termin realizacji i harmonogram Programu

1. Program będzie realizowany w latach 2024 – 2030.
2. Program ma charakter ramowy.
3. Poszczególne działania, sposób i czas ich realizacji oraz podmioty realizujące określa Rozdział 3 Programu.

Rozdział 7.

Podsumowanie

§ 15. Podsumowanie

1. Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Blizanów na lata 2024-2030 ma na celu stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.
2. Aby wdrożyć system pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, istotne jest aby zdefiniować pomoc w kategorii dalekosiężnej inwestycji społecznej. Inwestycja ta zwróci się w postaci możliwej zmiany społecznej jaka zajdzie w środowisku.
3. Celem tworzenia Programu jest, aby praca socjalna miała charakter doraźny, bardziej profilaktyczny, ochronny, motywujący mieszkańców do samodzielnego mierzenia się ze swoimi problemami.
4. Kluczowym elementem zmiany jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków, dysfunkcji psychicznych oraz promowanie postawy: zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnością psychiczną.
5. Zapisy zawarte w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Blizanów na lata 2024-2030 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

UZASADNIENIE
do UCHWAŁY NR LVIII/525/2024
RADY GMINY W BLIZANOWIE

z dnia 25 kwietnia 2024.

w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Blizanów na lata 2024-2030

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2123) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Przyjęcie przez Radę Gminy w Blizanowie „Programu ochrony zdrowia psychicznego Gminy Blizanów na lata 2024 – 2030” ma przede wszystkim służyć promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, polepszeniu dostępności do świadczeń pomocy zdrowotnej oraz wsparcia w środowisku rodzinnym i społecznym. W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie powyższej uchwały.

Przewodniczący Rady Gminy Blizanów

Jan Wojtyła